

Kommentarer till 'Effektivitet i svensk högskoleutbildning'

Mats Alvesson, Lunds Universitet
(Organisationsforskare)

Beskrivning/analys

- Högskolan är oerhört heterogen – mkt föga 'högskolemässigt'
- Alltför många studerar alltför länge (utifrån studiebegåvning, motivation, arbetsmarknad)
- "Utbildningsfundamentalism" (utbildningens centralitet och goda effekter överdrivs)
- Högskolan fungerar som arbetslöshetsreduktion
- Kvalificerandet ofta måttligt: I USA: 40 % av studerandena förbättras ej intellektuellt (Aarum & Roksa: 'Academically Adrift'. Chicago UP)

Från “verkligheten”

Ur kallelsen till ett pedagogiskt seminarium från studierektorn på en institution:

‘I många utvärderingar har vi under senare år kritiserats av våra studenter för att vi har för få undervisningstillfällen, eller kontakttillfällen som det numera heter. Samtidigt säger sig studenterna i snitt ägna 20–30 timmar per vecka (i bästa fall) åt sina studier. Många studenter tycks vidare anse att det är läraren som brister om den enskilda studenten inte får VG på sin tentamen. För att använda ett nysvenskt ord så förväntas vi alltmer agera ”curlinglärare” åt våra studenter.

Många studenter verkar mest intresserade (i bästa fall) av vad som kommer eller inte kommer på nästa tentamen’

Något som saknas i rapporten

- Arbetsmarknadsutfall ofta mångtydigt
- Stor risk om 'anställningsbarhet' prioriteras på många utb. (Vård, teknik undantag) Det mesta lär man sig i arbetslivet
- Utbildning allt mera positional goods/nollsummespel. Ju flera som studerar desto mera konkurrens om 'bra arbeten' (och ju flera svåranställningsbara)

(Hirsch: Social limits to growth, Alvesson: Tomhetens triumf)

Huvudproblem

- Utbildning ofta på dryg halvtid
- Konkurrens & arbetslöshet (& bekvämlighet?) driver fram längre utbildning
- Incitament för högskolor att expandera
- Målen betyder föga: sysselsättning, ha kul, slippa konflikter och strul för lärare, öka status för yrkesgrupper, incitament för låga krav

Överutbildning & underkvalificering

- Ringa kvalificering/lågt humankapital
- Svagt signaleringsvärde
- Olycklig socialisation (halvtid+)
- Men högskolan 'håller folk sysselsatta'
(produktionsbortfall vs arbetslöshetsbortfall)

Lösningförslag i rapporten

- Risk att söka göra för mkt: Lägg till mål i högskoleförordningen, samordna högskola/gymn, öka studieintensitet, mera info, utfallsanalyser, ökad anställningsbarhet
- Kostsamt, byråkrati, splittring av uppmärksamhet, lösning av ett problem leder alltid till skapandet av ett annat

Huvudproblem

- Måttligt kvalificerande, många 'lätta' och allmänna utbildningar

Lösningar

- Tydliggör högskolemässighet/yrkeshögskola/gymnasieskola: minska högskolan
 - Ökat kvalificeringstryck/studieintensitet
(externa examinatorer, uppsatsgranskningar (görs), mätning av studieintensivitet, direkta studier av kvalificerandet)
- Förbjud utlämnande av tidigare tentor, avgift vid omtenta